

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ГРАД ПРЊАВОР
ГРАДОНАЧЕЛНИК**

Карађорђева бр. 2, Прњавор, тел/факс +387 51 663 740
e-mail: kabinetgradonacelnika@gradprnjavor.com
www.gradprnjavor.com

Извјештај

о реализацији Локалног еколошког акционог плана општине Прњавор
за 2015-2020. године

ПРЕДЛАГАЧ: Градоначелник Града Прњавор
ОБРАЂИВАЧ: Одјелјење за просторно уређење

Прњавор, новембар 2023. године

1. УВОД

Програм рада Скупштине општине Прњавор за 2023. годину предвиђено је разматрање Извјештаја о реализацији Локалног еколошког акционог плана општине Прњавор за 2015-2020. године.

Локални еколошки акциони план за општину Прњавор за период од 2015-2020. године усвојен је на сједници Скупштине општине Прњавор одржаној дана 28.01.2016. године. Правни основ за доношење садржан је у члану 43. и 46. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12 и 79/15) а смјернице одређене Националним еколошким акционим планом БиХ (НЕАП, март 2003. године).

Локални еколошки акциони план општине Прњавор („Службени гласник општине Прњавор“, број 3/16) садржи процјену стања животне средине, одређивање приоритетних области рада: воде и отпадне воде, управљање отпадом, ваздух, обновљиви извори енергије и енергетска ефикасност, пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, планско уређење простора, биодивезитет и заштита природе, јавно здравље и безбједност становништва, јавна свијест, информисаност и образовање, као и идентификацију проблема у приоритетним областима, оперативне циљеве и на крају предложене мјере, односно пројекте, планове, активности или процедуре. Локалним еколошким акционим планом одређена је визија општине Прњавор до 2020. године: „Очуваном животном средином и развијеном привредом општина Прњавор као регионални лидер у примјени принципа одрживог развоја“.

2. ЦИЉ ИЗВЈЕШТАЈА

Узимајући у обзир да је временски период важења документа Локалног еколошког акционог плана општине Прњавор за период 2015-2020. године истекао, потребно припремити нови акциони план на основу законских прописа. Како би јединица локалне самоуправе поставила нове стратешке циљеве развоја и заштите животне средине, потребно је извршити мониторинг и евалуацију акционог плана у циљу оцјене успјешности реализације у односу на постављене оперативне циљеве.

Потребно је сагледати финансијски оквир у циљу реализације што већег броја планова и пројеката, искористити снаге, елиминисати слабости, реализовати могућности и смањити утицај пријетњи у односу на тренутно стање.

Припрема Локалног плана заштите животне средине реализује се по Закону о стратешком планирању и управљању развојем у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 63/21). У складу са чланом 15. овог закона секторске стратегије јединица локалне самоуправе су стратешки документи којима се утврђују циљеви и приоритети развоја појединих сектора јединица локалне самоуправе, а израђују се уколико је њихово доношење прописано посебним законом.

Израда локалног плана заштите животне средине дефинисана је чланом 43. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, број 71/12, 79/15 и 70/20).

Локални план садржи дугорочне мјере и активности заштите животне средине, који су од интереса и у надлежности јединице локалне самоуправе. Кроз овај документ се сагледава реална ситуација у области животне средине на територији локалне

заједнице и одређује листа приоритетних области које имају највећи утицај на локалну заједницу.

3. РЕАЛИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ

Према приоритетним циљевима одређени су оперативни циљеви који обухватају оријентациони преглед планова, програма и мјера за период од 2015-2020. године по приоритетним секторима. Подаци за припрему Извјештаја о реализацији Локалног еколошког акционог плана општине Прњавор за 2015-2020. године преузети су из Извјештаја о реализацији Стратегије развоја општине Прњавор за период 2012-2020. година и Извјештаја о реализацији програма капиталних улагања на подручју општине Прњавор за наведени период.

3.1. Сектор воде и отпадне воде

У сектору вода и отпадних вода планирано је смањене емисија штетних материја из нетретираних комуналних отпадних вода у водне ресурсе и повећање ефикасност кориштења расположивих водних ресурса. Оперативни циљеви су: повећана покривеност градског подручја канализационом мрежом, успостављен систем пречишћавања отпадних вода, комплетирање техничке документације за систем третмана отпадних вода градског подручја, смањење губитака у систему водоснабдијевања за 30%, успостављен систем заштите водозахватних подручја и свих изворишних подручја, заштита од поплава водних ресурса, повећана покривеност руралних подручја водоводним системом.

У сектору вода и отпадних вода у извјештајном периоду реализована су средства у укупном износу: **1.446.552,53 КМ.**

	Година реализације	2016. година		2017. година		2018. година		2019. година		2020. година		
		Буџет ЈЛС	Екстерни извори	Буџет ЈЛС	Екстерни извори	Буџет ЈЛС	Екстерни извори	Буџет ЈЛС	Екстерни извори	Буџет ЈЛС	Екстерни извори	
1.	Изградња приоритетне водоводне мреже	146.430,69	0,00	16.554,65	0,00	274.124,49	235.020,00	107.198,17	0,00	207.036,46	133.328,00	973.261,77
2.	Изградња приоритетне канализационе мреже	0,00	0,00	32.521,99	21.000,00	99.303,82	225.575,00	0,00	0,00	27.018,97	0,00	405.419,78
3.	Уређење слива ријеке Укрине у циљу заштите од поплава	30.382,98	0,00	0,00	0,00	0,00	30.000,00	0,00	0,00	585,00	0,00	60.967,98
4.	Израда елабората за заштиту водозахватних и изворишних подручја – *усвојен Програм санитарне заштите воде за пиће и људску употребу за извориште Повелић			0,00	0,00	1.903,00	5.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6.903,00
Укупно:		1.446.552,53 КМ										

3.2. Сектор управљања отпадом

У оквиру сектора управљања отпадом дефинисани су оперативни циљеви: припрема и усвајање Локалног плана управљања отпадом и спровођење планираних активности и мјера, повећање капацитета у техничко-организационом смислу кроз набавку нових контејнера и опреме, формирање центра за сакупљање комуналног отпада и трансфер станице за комунални отпад, акције чишћења постојећих дивљих депонија и едукација становништва о поступању са отпадом.

Скупштина општине Прњавор усвојила је Локални план управљања отпадом („Службени гласник општине Прњавор“, број 40/21). Носилац израде документа била је Јавна научноистраживачка установа „Институт за заштиту и екологију Републике Српске“, Бања Лука, а трошкови израде документа износили су **5.838,30 КМ**. Припрема и усвајања Локални план управљања отпадом за општину Прњавор прописана је Законом о управљању отпадом ("Службени гласник Републике Српске", број 111/13, 106/15 и 70/20) у циљу планирања управљања отпадом, односно успостављања система управљања отпадом које представља дјелатност од општег интереса и подразумјева спровођење прописаних мјера за поступање са отпадом у оквиру сакупљања, транспорта, складиштења, третмана и одлагања отпада на подручју локалне заједнице.

Усвојеним Локалним планом управљања отпадом 2020 – 2025. године, успостављени су оперативни планови за смањење ризика по животну средину и успостављање инфраструктуре за интегрално управљање отпадом и система за селективно раздвајање отпада.

На подручју општине Прњавор не постоје регистроване уређене депоније за одлагање отпада. Отпад се са подручја општине одвози на регионалну депонију отпада у Бања Луку (Рамићи). Предузеће КП „Парк“ а.д. је задужено за сакупљање и транспорт мијешовитог комуналног отпада на подручју општине. Процент покривености одвозом износи 95 % територије. Континуирано се повећава број домаћинстава обухваћених прикупљањем отпада (2019. године – 7.662 домаћинстава; 2020. године – 7.738 домаћинстава; 2021. године – 8.112 домаћинстава).

Проблем дивљих депонија ријешава се у сарадњи комуналне полиције и надлежног комуналног предузећа. Локална заједница започела је активности на одређивању локације и припреми пројектно-техничке документације за изградњу трансфер станице и центра за сакупљање и селекцију отпада – рециклажни центар.

3.3. Пољопривредно земљиште

У оквиру области смањења загађења пољопривредног земљишта и унапређења пољопривредне производње кроз примјену савремених агротехничких мјера и рјешења који не загађују животну средину дефинисани су оперативни циљеви: спровођење едукације пољопривредних произвођача, подршка органској производњи, усвајање Основе заштите, уређења и кориштења пољопривредног земљишта, санирање клизишта и заштита од ерозије и поплава. На подручју општине Прњавор постављена је савремена агрометеоролошка станица на локацији ергела „Вучијак“ у Прњавору, у вриједности 100.000 КМ, коју је Републичком хидрометеоролошком савезу Републике Српске донирала Јапанска влада. У сектору заштите пољопривредног земљишта и унапређења пољопривредне производње извјештајном периоду реализована су средства у укупном износу: **2.244.287,28 КМ**.

Година реализације		2016. година		2017. година		2018. година		2019. година		2020. година		
Извор финансирања/ Пројекат		Буџет ЈЛС	Екстерни извори	Буџет ЈЛС	Екстерни извори	Буџет ЈЛС	Екстерни извори	Буџет ЈЛС	Екстерни извори	Буџет ЈЛС	Екстерни извори	
1.	Програми подршке пољопривредној производњи	398.045,85	0,00	389.996,80	0,00	368.208,53	0,00	454.614,94	0,00	461.385,66	0,00	2.072.251,78
2.	Едукација пољопривредних произвођача	2.862,66	0,00	1.950,00	0,00	2.000,00	0,00	2.573,00	0,00	0,00	0,00	9.385,66
3.	Санирање клизишта и заштита од ерозије и поплава	37.693,74	0,00	0,00	0,00	13.923,00	0,00	11.033,10	0,00	0,00	0,00	62.649,84
4.	Агрометеоролошка станица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.000,00	100.000,00
Укупно:												2.244.287,28 КМ

3.4. Шуме и шумско земљиште

У сектору заштите шума и шумског земљишта, Локалним еколошким акционим планом одређени су оперативни циљеви: примјена шумско-узгојних мјера као темеља заштите шума, одржавање шумских путева, заштита од пожара и хитно реаговање Територијално-ватрогасно спасилачке јединице, усвајање Шумскопривредне основе и примјена законских аката у области шума.

Осим редовних активности које се односе на рад Територијално-ватрогасне спасилачке јединице, од планираних активности реализована је израда Шумскопривредне основе у приватној својини на поручју општине Прњавор за период 2017-2026. године у вриједности износа средстава **88.998,99 КМ**.

Скупштина града Прњавор сваке године разматра Извјештај о утрошку новчаних средстава која потичу од прихода од посебних намјена за шуме као и План оперативног спровођења плана активности у припреми и спровођењу мјера заштите и спасавања од шумских и других пожара на отвореном простору у општини Прњавор и План оперативног спровођења плана одбране од поплава у Општини Прњавор.

3.5. Сектор атмосфере, енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије

У циљу смањења загађења ваздуха проузроковано сагоријевањем фосилних горива предвиђене су припрема и усвајање дугорочне стратегије гријања у стамбеном, пословном и јавном сектору, примјене мјера енергетске ефикасности, термоизолација јавних објеката и увођење савремених технологија гријања и управљања енергијом у јавним објектима, припрема и усвајање Акционог плана енергетске одрживости, постављање аутоматске мјерне станице за мониторинг квалитета ваздуха, припрема и усвајање Локалног програма заштите ваздуха, спровођење континуираног мониторинга квалитета ваздуха, увођење редовног прања улица због задржавања тешких метала у ваздуху. Пројекти енергетске ефикасности на подручју општине Прњавор од 2016. до 2021. године:

- Пројекат реконструкције основе школе „Никола Тесла“ Прњавор – Енергетска ефикасност у Босни и Херцеговини – БЕЕП Пројекат (Свјетска банка – Међународна асоцијација за развој/Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске) 2017. година, вриједност инвестиције **830.000,00 КМ**.
- Пројекат реконструкције основне школе „Меша Селимовић“ Насеобина Лишња, финансирани Влада Републике Србије и општина Прњавор/Министарство за европске интеграције и међународну сарадњу; Година реализације: 2018/2019 година, вриједност пројекта: **166.000,00 КМ**
- 2019. године реализована активност мјере енергетске ефикасности на замјени столарије на објекту Народне библиотеке у Прњавору у вриједности пројекта **19.363,50 КМ**.
- Набавка и монтажа котловског постројења у ОШ „Бранко Ћопић“, ЈУ Гимназија и ЈУ ЦСШ „Иво Андрић“ у износу средстава **47.598,93 КМ**.

- У току 2020. и 2021. године реализован је пројекат енергетске ефикасности на објекту ЈЗУ „Дом здравља“ Прњавор - зграда породичне медицине и хитне медицинске помоћи, вриједност пројекта: **800.000,00 КМ**, Финансирали Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, Фонд за заштиту животне средине и енергетску ефикасност РС и Јавна установа Дом здравља Прњавор.

У претходном периоду уложена су значајна средства у циљу модернизације јавне расвјете, замјеном постојећих сијалица ЛЕД расвјетом, што је допринијело побољшању квалитета расвјете, као и уштедама за трошкове електричне енергије. Са овим активностима треба наставити и у будућем периоду. У извјештајном периоду укупно је реализовано средстава у износу **227.160,74 КМ**.

На подручју општине Прњавор постављена је аутоматска метеоролошка станица на локацији игралишта Центра средњих школа „Иво Андрић“ од стране Републичког хидрометеоролошког завода Републике Српске.

Планско уређење простора

У области просторно планског уређења простора, одређени су оперативни циљеви од којих је најзначајнији био израда Урбанистичког плана Прњавор.

Општина Прњавор је 2018. године усвојила Урбанистички план „Прњавор“, који обухвата урбано подручје од око 2038 ха које је добрим дијелом покривено спроведбеним документима просторног уређења.

Скупштина општине Прњавор је у периоду 2016-2020. године усвојила следеће регулационе планове:

- Измјена дијела Регулационог плана „Исток 2, исток 3, југ 1“ (Измјена III) („Службени гласник општине Прњавор“, број 49/20)
- Измјена дијела Урбанистичког пројекта "Градско језгро" (измјена VI) („Службени гласник општине Прњавор“, број 36/20)
- Регулациони план "Радуловац" („Службени гласник општине Прњавор“, број 20/19)
- Измјена дијела Регулационог плана за простор у зони утицаја Магистралног пута М-16.1 дионица пута Клашнице – Дервента, територија општине Прњавор (измјена III) („Службени гласник општине Прњавор“, број 15/19)
- Измјена дијела Регулационог плана пословно-туристичка зона „Вијака“ у Прњавору (измјена II) по скраћеном поступку („Службени гласник општине Прњавор“, број 12/19)
- Регулациони план „Блок између улица Стевана Немање, Алексе Малића и Цара Лазара“ („Службени гласник општине Прњавор“, број 12/19)
- Измјена дијела Регулационог плана „Центар“ (измјена V) („Службени гласник општине Прњавор“, број 09/19)
- Измјена Урбанистичког пројекта „Градско језгро“ (измјена V) („Службени гласник општине Прњавор“, број 22/18)
- Урбанистички план „Прњавор“ („Службени гласник општине Прњавор“, број 11/18)

- Измјена дијела Регулационог плана „Исток 2, исток 3, југ“ („Службени гласник општине Прњавор“, број 06/17)
- Измјена и допуна дијела Регулационог плана пословно-туристичка зона „Вијака“ у Прњавору (измјена и допуна I) („Службени гласник општине Прњавор“, број 31/16)
- Измјена и допуна дијела Регулационог плана „Јелшинград“ (измјена и допуна V) („Службени гласник општине Прњавор“, број 12/16).

Позиција 412700 - Израда регулационих и урбанистичких планова, пројеката, програма и студија: реализација средстава по годинама:
 2016. година: 75.649,08 КМ; 2017. година: 14.818,00 КМ; 2018. година: 23.903,10 КМ;
 2019. година: 38.411,10 КМ; 2020. година: 4.083,30 КМ.

Укупна вриједност новчаних средстава за израду регулационих планова у извјештајном периоду износи **156.864,58 КМ**.

3.6. Биодивезитет и заштита природе

У области биолошке различитости, заштите природног и културно-историјског наслеђења, дефинисани су оперативни циљеви: уређење постојећих и изградња нових зелених површина, припрема Локалног плана заштите природе, израђена студија обима деградације биљног и животињског свијета и идентификоване мјере ревитализације биолошке разноликости, програм заштите воденог цвијета ријеке Укрине, промотивне активности и туристичка препознатљивост и едукација о заштити животне средине.

У извјештајном периоду реализовани су пројекти у укупној вриједности **16.350,00 КМ**.

1. Уређење и развој рекреативне зоне Љубић – пројекат Планинарског друштва „Корак више“ – „Очистимо земљу за један дан“ и „Милон садница за један дан“ у периоду 2018/2019. године у вриједности 3.350,00 КМ.
2. Унапређење и промоција туристичке понуде –медисјак промоција туристичких потенцијала и промоција туристичких потенцијала на Регионалном сајму привреде, пољопривреде и туризма 2018. године у вриједности 10.000,00 КМ
3. Оснивање завичајног музеја и адаптација и заштита зграде „Ђеринац“ – изведене припремне активности на адаптацији простор за музеј у износу 3.000,00 КМ.

3.7. Јавно здравље и безбједност становништва

У сектору јавног здравља и безбједности становништва предвиђено је успостављање одрживог, интегрални систем процјене, праћења, превенције свих врста ризика који повезују животну средину, здравље и сигурност становништва. Одређени су сљедећи оперативни циљеви: успостављање квалитетног система мониторинга свих медија животне средине, успостављање јединственог система за прикупљање, евидентирање, обраду и размјену података у области заштите животне средине, едукација становништва, израда катастра загађивача, унапређење рада ЈЗУ „Дом здравља“ кроз програме здравствене заштите и едукације, збрињавање паса луталица.

Мониторинг животне средине на подручју Прњавора обезбјеђен је кроз редовно прикупљање извјештаја и стручних налаза свих привредних субјеката и самосталних предузетника чије дјелатности проузрокују загађење или потенцијални ризик, као и инспекцијски надзор који обезбјеђују надлежне организационе јединице.

Регистар загађивача на републичком нивоу води Републички хидрометеоролошки заводо Републике Српске. За потребе Регистра надлежно Одјељење за просторно уређење на годишњем нивоу доставља податке о изворима загађивања, отпадним водама, емисијама у земљиште и податке о управљању отпадом на подручју града Прњавор.

Јавна здравствена установа „Дом здравља“ Прњавор континуирано спроводи активности на унапређењу рада кроз континуиране програме едукација и здравствену заштиту становништва.

Посебан социо-еколошки проблем који утиче на јавно здравље и безбједност становништва је појава паса луталица на подручју града Прњавор. Пројектна мјера која се континуирано спроводи сваке године је обезбјеђивање средстава у буџету за азил за животиње. У приказаној табели су средства реализована за збрињавање паса луталица.

	Пројектна мјера која се спроводи сваке године	2016. година	2017. година	2018. година	2019. година	2020. година
1.	Азил за животиње	29.937,60	13.624,65	14.999,40	14.999,40	15.000,00
Укупно:						88.561,05 КМ

3.8. Јавна свијест, информисаност и образовање

У наведеној области јединица локалне самоуправе има главну улогу у развијању свијести и јачању примјене доступности информацијама, повећању еколошких тема и садржаја у медијима, учешћу јавности у рјешавању питања загађења и заштите животне средине, подршка организацијама које се баве имплементацијом еколошких пројеката и јачање свијести и еколошке културе код ученика обезбјеђивањем средстава за рад секција и организација. Посебан допринос у овој области имају организације цивилног друштва кроз реализацију еколошких пројеката које јединица локалне самоуправе подржава средствима из буџета - Помоћ удружењима из области културе и осталим удружењима путем јавног позива. Нарочито су значајне активности које проводе основне и средње школе у оквиру дјеловања еколошких секција.

4. ЗАКЉУЧАК

Општина Прњавор примјењује савремени концепт заштите животне средине који захтијева континуирано праћење степена аерозагађења, хидрозагађења, педозагађења, биљног покривача, фауне, хигијенског стања средине, здравственог стања људи, буке, вибрација, штетних зрачења и других појава и показатеља стања животне средине. Заштита животне средине постиже се остваривањем више појединачних циљева, који се односе на:

- Заштиту вода од загађења, (свеобухватно каналисање и пречишћавање отпадних вода из објеката, одржавање постојећег и планираног водоизворишта, од великог је значаја регулисање одстрањивања отпада уз контролу да се не стварају нове депоније. Приликом

планирања нових објеката или проширења постојећих још у фази израде пројектне документације па преко контроле пројектног елабората, грађевинске дозволе затим употребне дозволе, истиче се као неопходност придржавања захтјева о предходном пречишћавању комуналних и индустријских отпадних вода прије упуштања у ријечне токове.

Заштиту земљишта од загађења (спречавање депоновања отпада на за то не предвиђеним мјестима, санација постојећих дивљих депонија, организација уклањања отпада успостављена на регионалном концепту, санација свих водопрпусних септика, санација површина на којима је вршена непланска експлоатација шљунка, глине, контрола примјене пестицида и других средстава за заштиту биља);

- Заштиту ваздуха од загађења (кроз изградњу јединственог система гасификације, контролисање аеро загађења од саобраћаја и осталих извора, поштовање мезо и микро климатских услова при избору локација за потенцијалне загађиваче, повећати коришћење фосилних горива са мањим садржајем загађујућих материја и обновљивих извора енергије);

Заштиту од буке (кроз адекватно планирање саобраћајница и свих осталих потенцијалних извора буке, кроз њихово контролисање, спровођење различитих техничких мјера заштите, итд).

- Заштиту вегетације (заштиту од сјече, различитих болести и елементарних непогода, као и угрожавања пејзажних вриједности вегетације).

Циљ локалне заједнице је стварање савременог европског града по мјери човјека, уважавајући одрживи развој. Урбани стандард ће представљати оптималне величине стамбене површине, слободних јавних површина, зелених површина по кориснику, оптималне величине отворених и затворених простора у области школства, здравства, социјалних установа, установа културе, у области спорта и рекреације, снабдијевању, трговини, услугама, угоститељству, у свим областима инфраструктуре, са посебним освртом на оптимално рјешење мирујућег саобраћаја.

У будућности потребно је обезбиједити висок ниво заштите животне средине као и оптималне густине становања, привреде и насељености, односно усклађен урбани развој и природно окружење.

Број:
Датум:

В.д. начелника одјељења

Брано Жунић